UCHWAŁA NR XXIII/161/26
RADY GMINY BUKOWIEC

z dnia 29 października 2026 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2027 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2026 r. poz. 662 ze zm.), art. 41 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 ze zm.) oraz art. 10 ust. 1 – 2b ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 ze zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwalić Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2027 rok w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2027 r. i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty na terenie gminy.

Przewodniczący Rady Gminy

Czesław Wszołek

Uzasadnienie

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii zobowiązują gminy do prowadzenia zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz innych uzależnień. Realizacja tych zadań prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, który został zatwierdzony przez komisje stałe Rady Gminy oraz Gminną Komisję Rozwiązywania problemów Alkoholowych.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Czesław Wszołek

Załącznik do uchwały nr XXIII/161/26

Rady Gminy Bukowiec

z dnia 29 października 2026 r.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA 2027 ROK

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii ma na celu oszacowanie stanu problemów alkoholowych występujących na terenie gminy, związanych z tym zagrożeń, a także przedstawienie istniejącej bazy zasobów i możliwości do podjęcia działań zmierzających do zapobiegania oraz łagodzenia problemów alkoholowych i ich skutków.

Zgodnie z art. 4^1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy. Zadania te są realizowane ze środków stanowiących dochody gminy z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, które ustawodawca nazywa środkami dodatkowymi i które nie mogą być przeznaczone na inne cele. Realizacja tych zadań prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii uchwalanego corocznie przez Radę Gminy. Merytoryczną podstawą do finansowania zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w ramach Gminnego Programu są zadania określone w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Ustawa określa kierunki polityki państwa wobec alkoholu, kompleksowo reguluje zagadnienia dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wskazuje zagadnienia z tego zakresu oraz podmioty odpowiedzialne za ich realizację, określa również źródła finansowania tych zadań. Ponadto reguluje funkcjonowanie rynku napojów alkoholowych, określa zasady kontroli obrotu tymi napojami, wprowadza regulacje dotyczące postępowania wobec osób nadużywających alkoholu, określa podstawy lecznictwa odwykowego.

Zgodnie z ustawą zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

1) tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymywanie się od spożywania alkoholu;
2) działalność wychowawczą i informacyjną;
3) ustalanie odpowiedniego poziomu i właściwej struktury produkcji napojów alkoholowych przeznaczanych do spożycia w kraju;
4) ograniczanie dostępności alkoholu;
5) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu;
6) zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie;
7) przeciwdziałanie przemocy domowej;
8) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie centrów integracji społecznej.

Zadania te realizowane są zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia.

Działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu obejmują:

1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową;
3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym

prowadzenie pozalekcyjnych zajęć profilaktycznych i sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;

4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;

5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 reklama napojów alkoholowych i art. 15 zakaz sprzedaży alkoholu niepełnoletnim, nietrzeźwym, pod zastaw lub na kredyt ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;

6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Zadania ujęte w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych stanowią część strategii rozwiązywania problemów społecznych gminy i uwzględniają cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia.

Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej powierzono prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu ujętych w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych zgodnie z art. 41 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii działania z tego zakresu realizuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, a w szczególności:

- działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą,
- leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych,
- ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych,
- nadzór nad substancjami, których używanie może prowadzić do narkomanii,
- zwalczanie niedozwolonego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerobu i posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii,
- nadzór nad uprawami roślin zawierających substancje, których używanie może prowadzić do narkomanii.

Przeciwdziałanie narkomanii zgodnie z art.10 ust. 1 ustawy należy do zadań własnych gminy. Zadania powyższe są finansowane ze środków własnych podmiotów wykonujących zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii i środków przeznaczonych na realizację programów zdrowotnych.

Podstawę prawną do działań w zakresie przeciwdziałania narkomanii stanowi Narodowy Program Zdrowia.

Zgodnie z art. 7 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, to właśnie Narodowy Program Zdrowia, opracowywany na podstawie ustawy o zdrowiu publicznym, jest oficjalnym dokumentem strategicznym realizującym te zadania.

Elementem gminnego programu mogą być również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym.

Pod pojęciem uzależnień behawioralnych (czynnościowych) rozumie się zaburzenia zachowania o charakterze nałogowym, niezwiązane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych, które wiążą się z odczuwaniem przymusu i brakiem kontroli nad wykonywaniem określonej czynności oraz kontynuowaniem jej mimo negatywnych konsekwencji dla jednostki oraz jej otoczenia. Przykładami uzależnień behawioralnych są: patologiczny hazard, uzależnienie od komputera, pracoholizm, zakupoholizm, uzależnienie od seksu/pornografii, uzależnienie od ćwiczeń fizycznych, uzależnienie od telefonu komórkowego, kompulsywne objadanie się, anoreksja.

O ile uzależnienia od środków psychoaktywnych takich jak alkohol, narkotyki, nikotyna są dobrze rozpoznane, o tyle wiedza na temat tzw. „nowych uzależnień" behawioralnych jest niewystarczająca. Ten brak wiedzy dotyczy warunków sprzyjających rozwojowi uzależnień, mechanizmów ich powstawania, a także skutecznych metod przeciwdziałania im. Potrzebę rozpoznania problemu pogłębia fakt traktowania często tego typu

zachowań pobłażliwie, czasem wręcz z zadowoleniem, ponieważ postrzega się je jako naturalne i powszechne, będące częścią współczesnych zmian cywilizacyjnych i postępu technologicznego.

Diagnozowanie problemu utrudnia dodatkowo fakt, iż niektóre z tych zachowań są łatwe do ukrycia i trudniejsze do rozpoznania. Konsekwencjami uzależnień (oprócz ograniczeń własnego rozwoju) są zaburzenia w funkcjonowaniu społecznym jednostki w sferach: rodzinnej, zawodowej, towarzyskiej itp. Jeśli skala uzależnień okaże się znacząca przełożyć się to może na zakłócenia więzi społecznych na poziomie małych struktur społecznych, obniżenie spójności społecznej małych grup. Zatem istotne jest rozpoznanie skali zjawiska oraz stopnia zagrożenia istniejącego w różnych środowiskach społecznych, w tym w środowisku dzieci i młodzieży. Jak wiadomo uzależnieniami od czynności jest szczególnie zagrożona ta właśnie grupa społeczna. Uzależnienia behawioralne wśród dzieci i młodzieży drastycznie ewoluują, co potwierdzają najnowsze, kluczowe projekty badawcze realizowane w Polsce: „Młodzież 2025" zrealizowany przez Centrum Badania Opinii Społecznej na zlecenie Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, „Diagnoza Młodzieży 2026" oraz raporty Urzędu Komunikacji Elektronicznej. Raporty z lat 2025–2026 łączą uzależnienia behawioralne z pogarszającym się dobrostanem psychicznym. W badaniach „Diagnoza Młodzieży 2026" aż 38% nastolatków deklaruje stałe poczucie osamotnienia, a blisko połowa nie odczuwa dobrostanu psychicznego. Rodzice w badaniach ankietowych w 41,2% przypadków wskazują nadmierne korzystanie z mediów cyfrowych jako główną przyczynę problemów emocjonalnych swoich dzieci.

Celem głównym Programu jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych środków psychoaktywnych oraz uzależnień od czynności (behawioralnych) poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców gminy Bukowiec, podejmowanie działań zmierzających do zmiany struktury spożycia i wzorów używania napojów alkoholowych oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii realizowany będzie przez Pełnomocnika Wójta ds. Profilaktyki przy udziale Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przez osoby i instytucje , których działania skierowane są na zwalczanie patologii w lokalnej społeczności.

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie są środki finansowe budżetu Gminy stanowiące dochody z tytułu wydania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wniesione przez podmioty gospodarcze, zgodnie z art. 182 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Dochody te stanowią dochód gminy, który w całości jest przekazywany na realizację Programu. Zgodnie z art. 182 ww. ustawy środki te nie mogą być przeznaczone na inne cele.

Przewidywane wpływy z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych w 2027 r. wyniosą 114 356,00 zł.

Dodatkowo ustawa z dnia 14 lutego 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z promocja prozdrowotnych wyborów konsumentów, wprowadziła opłaty od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml, czyli tzw. małpek. Opłaty te stanowią:

a) 50% dochód gmin, na terenie których jest prowadzona sprzedaż napojów alkoholowych:

b) 50% przychód Narodowego Funduszu Zdrowia i mają wskazany cel ustawowy.

Zgodnie z art. 9 3 ust. 4 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi „Gmina przeznacza środki, o których mowa w ust. 3 pkt.1, na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu".

Diagnoza problemów

I. Zagrożenia wynikające z picia alkoholu, używania narkotyków i uzależnień behawioralnych.

1. Zagrożenia wynikające z picia alkoholu obejmują swoim zasięgiem nie tylko osoby pijące, ale właściwie wszystkich mieszkańców, wśród których osoby te egzystują.

Do najważniejszych problemów alkoholowych, które mają charakter powszechny, ale dotyczą też naszej gminy należą:

- uszkodzenia zdrowia u dorosłych osób nadmiernie pijących,

- nadumieralność we wczesnym wieku ze względu na zatrucia śmiertelne, wypadki komunikacyjne, samobójstwa, utrudnienie procesu diagnozowania chorób,
- zaburzenia rozwoju psychofizycznego i edukacyjnego pijącej młodzieży,
- szkody występujące u członków rodzin alkoholowych takie jak: zaburzenia emocjonalne spowodowane stresem, demoralizacja, ubóstwo, obniżenie szans na osiągnięcie powodzenia zawodowego,
- dezorganizacja środowiska pracy przejawiająca się absencją, wypadkami, obniżeniem wydajności pracy, wzrastającym uzależnieniem wśród osób bezrobotnych,
- naruszenia prawa i porządku przez osoby nietrzeźwe, do których należą: przestępstwa, przemoc w rodzinie, prowadzenie pojazdów w stanie nietrzeźwym, zaburzenia zachowań w miejscach publicznych, sprzedaż alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym,
- niekorzystne zmiany w strukturze spożycia napojów alkoholowych,
- spożywanie alkoholu przez młodzież.

2. Narkotyki i narkomania są problemem społecznym, który stanowi wyzwanie dla społeczności lokalnych. Duże rozpowszechnienie środków psychotropowych ma swoje wielowymiarowe przyczyny, a szkody z tym związane obserwowane są jako znaczne utrudnienie życia społecznego. Stąd słuszny wydaje się postulat, aby działania zapobiegające miały charakter interdyscyplinarny i długofalowy. Głównym celem działań profilaktycznych jest uświadomienie zagrożenia i skutków zdrowotnych wynikających z używania narkotyków. Dostępność tych środków jest powszechna. Szczególną uwagę należy zwrócić na dzieci i młodzież. Poziom wiedzy z zakresu uzależnień od narkotyków i środków psychotropowych jest jednak niezbyt duży i pochodzi on głównie z mediów. Dlatego też ważne wydaje się opracowanie i upowszechnienie materiałów informacyjno-edukacyjnych z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki narkomanii. Niezbędne jest również zorganizowanie stałego systemu wymiany informacji pomiędzy osobami odpowiedzialnymi za realizację programu, a szkołami na terenie gminy z wykorzystaniem specjalistów w tej dziedzinie zatrudnionych w punkach konsultacyjnych. Umożliwienie systematycznego doskonalenia i podnoszenia kwalifikacji zawodowych osób, które z racji wykonywanej pracy zaangażowane są w ten problem stanowi ważny warunek efektywnych działań profilaktycznych i ograniczenia szkód społecznych i zdrowotnych. Głównymi działaniami, które są niezbędne na terenie naszej gminy jest wspieranie szkół podstawowych w rozwijaniu działań profilaktycznych, w szczególności obejmujących diagnozę problemu używania narkotyków na terenie szkoły i realizację adekwatnego do potrzeb programu profilaktycznego.

3. Obecnie uzależnienia behawioralne (czynnościowe) klasyfikowane są do grupy zaburzeń nawyków i popędów. Skala problemu rośnie. Niestety uświadomienie sobie konieczności uwolnienia się z "błędnego koła" destrukcyjnych zachowań nie należy do oczywistych i łatwo wykonalnych działań. Uzależniony ma zamazany obraz negatywnych konsekwencji, pomimo tego, że są one coraz bardziej widoczne w jego codziennym funkcjonowaniu. Brak dostępu do przyjemności lub ograniczenie czynności wywołuje niepożądane stany. Jednak i to nie skłania osoby z problemem do samodzielnej zmiany szkodliwych nawyków. Jedną z przyczyn powyższego zachowania jest stopniowy wzrost tolerancji osoby uzależnionej. Jest to coraz większa potrzeba wzmocnienia intensywności i częstotliwości wykonywanej czynności w celu osiągnięcia pożądanego efektu i satysfakcji. To, co jeszcze kilka miesięcy temu wywoływało uczucie euforii i ulgi, dziś nie jest zadowalające. Człowiek uzależniony systematycznie przesuwa granicę tolerancji. Budżet przeznaczony na comiesięczne zakupy (niezwiązane z zaspokojeniem podstawowych potrzeb życiowych) zwiększa się o kolejne tysiące. Limit dziennego czasu poświęconego grom komputerowym przesuwa się o następną godzinę. W tym przypadku główną rolę odgrywa impuls i brak umiejętności jego kontrolowania. Osoba uzależniona podejmuje działanie pod wpływem nagłej, nasilonej potrzeby wykonania konkretnej czynności. Nieustanne dążenie do powtarzania utrwalonych zachowań staje się głównym celem codziennego funkcjonowania. Takie stany emocjonalne, jak radość, zadowolenie, entuzjazm, uniesienie czy też ulga przypisywane są ulubionym nawykom.

Charakterystyczne objawy zaburzeń o charakterze nałogowym to:

- Silna, niekontrolowana potrzeba ponownego powtarzania wykonywania jednej lub grupy czynności.
- Wzrost napięcia i podekscytowania tuż przed rozpoczęciem działania.
- Odczuwanie ulgi i euforii w trakcie wykonywania zadania.

• Poczucie niemocy i braku możliwości zrezygnowania z nałogu.

• Wielokrotne, nieudane próby zminimalizowania, kontrolowania lub całkowitego zaniechania wykonywania czynności.

• W sytuacjach odcięcia się od źródła przyjemności, widoczne objawy typowe dla syndromu odstawienia (np. zirytowanie, stany depresyjne, agresja, drżenie ciała).

• Rezygnacja z dotychczasowych zainteresowań, pasji i aktywności (w życiu rodzinnym i towarzyskim).

• Zaniedbywanie obowiązków zawodowych lub szkolnych.

• Stopniowy wzrost częstotliwości i natężenia wykonywania określonej przyjemności (wzrost tolerancji i utrata kontroli podczas realizacji zadania).

Zmieniające się wzory spędzania czasu powodują, że konieczne jest systematyczne diagnozowanie różnych form uzależnień, dotyczących różnych środowisk społecznych, a zwłaszcza dzieci i młodzieży. Niezwykle ważne staje się rozpoznawanie pierwszych symptomów ryzykownych zachowań oraz informowanie o konsekwencjach zachowań problemowych i zagrożeniach uzależnieniami. Rekomendowane jest więc poszerzanie wiedzy w tym zakresie poprzez szkolenia i rozpowszechnianie informacji poświęconych temu zagadnieniu. Jedną z form popularyzacji programów i wiedzy na ten temat jest organizowanie kampanii społecznych. Działaniami z zakresu edukacji powinni być objęci wszyscy mieszkańcy gminy.

4. Problem nadużywania alkoholu często wiąże się z występowaniem zjawiska przemocy domowej(przemocy fizycznej, psychicznej bądź ekonomicznej). Przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie i dotyka rodzin o różnym statusie społecznym. Jest zarówno skutkiem jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Bez wątpienia należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych i szkodliwych społecznie. Przemoc w rodzinie ma swój szczególny wymiar ponieważ to rodzina powinna swym członkom gwarantować bezpieczny i harmonijny rozwój kształtujący osobowość człowieka, jego system norm i wartości. Przemocą określane jest „każde zachowanie skierowane wobec osoby, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny lub innej osobie naruszające jej godność oraz podstawowe prawa i wolności, powodujące cierpienie i szkody. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Na terenie gminy Bukowiec występowanie zjawiska przemocy w większości przypadków jest powiązane z problemem alkoholowym. Przypadki przemocy występują najczęściej w domach rodzinnych, w zamkniętych kręgach osób, gdzie świadkami są najczęściej członkowie rodziny. Jednakże prowadzone dotychczas działania informacyjne – ogólnopolskie i lokalne spowodowały zmiany świadomości społecznej i większą gotowość wśród ofiar przemocy bądź jej świadków do jej przerywania, ujawniania i zgłaszania tego faktu odpowiednim organom.

W związku z powyższym konieczne staje się dalsze podejmowanie działań edukacyjnych i informacyjnych na temat przemocy domowej mające na celu przeciwdziałanie temu zjawisku.

II. Charakterystyka sytuacji w gminie Bukowiec.

1. Gmina Bukowiec położona jest w północnej części województwa kujawsko pomorskiego, w powiecie świeckim. Graniczy z pięcioma gminami: Drzycim, Lniano, Pruszcz, Świecie, Świekatowo. Zajmuje powierzchnię 11 100 ha, co stanowi 7,5% powierzchni powiatu świeckiego oraz 0,62% ogólnej powierzchni województwa. Gmina ma charakter typowo rolniczy. Liczba mieszkańców gminy wynosi 4 763 osoby. W gminie znajduje się 16 miejscowości, wchodzących w skład 13 sołectw.

2. Trudna sytuacja materialna i nieumiejętność odnalezienia się w nowej rzeczywistości powoduje zwiększenie ilości osób sięgających po alkohol również na terenie naszej gminy. Skutki choroby alkoholowej dotykają głównie dzieci ponieważ powodują nieprawidłowości w funkcjonowaniu życia rodzinnego, przemoc i agresję w stosunkach międzyludzkich. Trudna sytuacja materialna niektórych rodzin ma również wpływ na problemy w zabezpieczeniu ich podstawowych potrzeb bytowych. Rosnące koszty związane z utrzymaniem rodziny, pokryciem miesięcznych opłat, kształceniem dzieci w szkołach często przekraczają faktyczne możliwości finansowe tych rodzin. Znaczne odległości od okolicznych miast, brak wystarczających połączeń komunikacyjnych z dużymi miastami powodują znaczne utrudnienia w znalezieniu pracy. Często trudna sytuacja materialna i trudności w znalezieniu zatrudnienia są też powodem sięgania po alkohol.

Obecnie na terenie gminy zarejestrowanych jest 118 osób bezrobotnych, w tym 69 kobiet. Prawo do zasiłku dla bezrobotnych posiada 15 osób.

Osoby długotrwale bezrobotne stanowią 45 osób. Bez kwalifikacji zawodowych z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej są 43 osoby bezrobotne. Stopa bezrobocia dla powiatu świeckiego wynosi 7,1%.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że liczba rodzin z problemem uzależnienia od alkoholu korzystających z pomocy materialnej nie wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim.

Z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bukowcu korzysta obecnie 110 rodzin, z czego 13 to rodziny z problemem alkoholowym.

Pomoc tym rodzinom udzielana jest głównie w formie rzeczowej i pracy socjalnej prowadzonej przez pracowników socjalnych. Większość osób kierowana jest do działających na terenie gminy punktów konsultacyjnych w celu udzielenia profesjonalnej pomocy w zakresie uzależnień i przemocy domowej.

Nie odzwierciedla to jednak skali występującego problemu, gdyż nie wszystkie osoby mające problem uzależnień korzystają z pomocy Ośrodka.

Oficjalne dane Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom wskazują, że w Polsce kliniczne kryteria uzależnienia od alkoholu spełnia ok. 600–850 tysięcy osób. Natomiast zaburzeń zdrowia psychicznego powiązanych z nadużywaniem alkoholu doświadcza w ciągu życia ok. 2,31 mln obywateli. Dominują mężczyźni, którzy stanowią ok. 82% pacjentów placówek leczenia uzależnień. Kobiety stanowią około 18% zarejestrowanych, choć rzadziej zgłaszają się po profesjonalną pomoc z powodów kulturowo-społecznych. Najliczniejszą grupą są osoby powyżej 40. roku życia. Wśród pacjentów zgłaszających się na leczenie najwięcej jest osób bezrobotnych (34%). Osoby pracujące zarobkowo stanowią 26%, z kolei uczniowie i studenci około 16% ogółu. Znaczna większość leczonych to mieszkańcy silnie zurbanizowanych dzielnic w centrach miast lub rejonów poprzemysłowych.

3. Zjawisko przemocy w sposób ścisły wiąże się z problemem alkoholowym występującym w rodzinach na terenie naszej gminy. Statystyki podają, że większość sprawców czynów kwalifikowanych przez Kodeks Karny jako fizyczne lub psychiczne znęcanie się nad członkami rodziny działa pod wpływem alkoholu lub innych środków uzależniających.

Niezbędnym elementem podejmowanych interwencji jako pierwszej formy pomocy w przypadku zaistnienia podejrzenia występowania przemocy domowej jest zastosowanie procedury „Niebieskiej Karty".

Diagnoza zjawiska przemocy domowej została opracowana na podstawie danych zebranych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i Zespół Interdyscyplinarny.

Na podstawie danych uzyskanych z Posterunku Policji w Bukowcu dotyczących liczby przypadków naruszania porządku publicznego i stosowania przemocy domowej odnotowano:

- w 2023 r. – 18 interwencji i 8 przypadków przemocy domowej,
- w 2024 r. – 12 interwencji i 12 przypadków przemocy domowej.
- w 2025 r. – 12 interwencji i 10 przypadków przemocy domowej.

W wielu interwencjach zastosowano procedurę „Niebieskiej Karty". W przypadkach przemocy domowej gdzie zastosowano procedurę „Niebieskiej Karty" powiadomiony został również Ośrodek Pomocy Społecznej. Pracownicy socjalni w ramach swoich obowiązków przeprowadzili rozeznanie dotyczące potrzeb bytowych rodziny oraz udzielili informacji na temat możliwości pomocy psychologicznej i prawnej ofiarom przemocy. W sytuacji gdy oprócz przemocy wystąpił problem z nadużywaniem alkoholu udzielono też informacji na

temat możliwości pomocy ze strony terapeuty uzależnień i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Ilość wszczętych procedur „Niebieskiej Karty" w latach 2023-2025

Rok	2023	2024	2025
Ilość prowadzonych „Niebieskich Kart"	8	16	13
Ilość wszczętych procedur przez poszczególne służby ogółem:	8	8	13
Policję	5	12	6
Jednostki pomocy społecznej	2	1	2
Placówki oświatowe	1	2	3
Placówki służby zdrowia	0	1	2

Z zebranych informacji wynika że sprawcami przemocy byli głównie mężczyźni, którzy często byli pod wpływem alkoholu. Osobami pokrzywdzonymi we wszystkich przypadkach były kobiety i dzieci. Wpływ na to zjawisko mogą mieć wzorce zachowań wyniesione z domów rodzinnych oraz w niektórych środowiskach zjawisko przyzwolenia społecznego na stosowanie przemocy.

4. Często występujący brak spójności w wychowaniu dzieci i młodzieży pomiędzy szkołą, a domem rodzinnym oraz brak pozytywnych wzorców i autorytetów powoduje wzrost agresji i przemocy zarówno w szkołach jak i w środowiskach lokalnych. Brak właściwej opieki oraz nierozwiązane problemy emocjonalne szczególnie wieku dojrzewania powodują, że młodzież zaczyna sięgać po alkohol i narkotyki. Najczęściej spożywanym napojem alkoholowym jest piwo, na drugim miejscu znajduje się wino, na trzecim wódka. Po alkohol sięgają zarówno chłopcy jak i dziewczęta, a różnice w spożywaniu wynikające z różnicy płci są stosunkowo niewielkie. Spożywanie alkoholu jest najbardziej rozpowszechnionym zachowaniem ryzykownym wśród nastolatków. Około 30% nastolatków przyznaje się do regularnego spożywania alkoholu. Są to problemy na tyle ważne i powszechne w naszym kraju, że należy na nie zwrócić uwagę i w miarę możliwości im przeciwdziałać.

Nowym problemem przed, którym stanęły od jakiegoś czasu placówki oświatowe to uzależnienia behawioralne. O ile uzależnienia od środków psychoaktywnych takich jak alkohol, narkotyki, nikotyna są dobrze rozpoznane, o tyle wiedza na temat tzw. „nowych uzależnień" behawioralnych jest niewystarczająca. Ten brak wiedzy dotyczy warunków sprzyjających rozwojowi uzależnień, mechanizmów ich powstawania, a także skutecznych metod przeciwdziałania im. Potrzebę rozpoznania problemu pogłębia fakt pobłażliwego traktowania często tego typu zachowań. Placówki oświatowe z terenu naszej gminy podejmują szereg działań edukacyjnych i informacyjnych w formie prelekcji, spotkań i realizowanych programów mających na celu zapobieganie tego typu uzależnieniom oraz nieakceptowalnym zachowaniom dzieci i młodzieży.

5. Alkohol jest wprawdzie legalnym towarem rynkowym, ale ponieważ powoduje określone szkody społeczne, ekonomiczne i zdrowotne, to ustawodawca poprzez stosowne regulacje prawne stara się ograniczyć dostęp do niego, zmniejszyć rozmiary szkód związanych z niewłaściwym używaniem i zapobiegać powstawaniu kolejnych problemów związanych z alkoholem. Można powiedzieć, że polska polityka alkoholowa, podobnie jak polityka europejska, wpływa na alkohol i problemy z nim związane za pomocą regulacji o charakterze reglamentacyjnym, czyli takich, których zadaniem jest ograniczenie dostępności alkoholu. Przykładem polityki reglamentacyjnej są m.in. ograniczenia w dostępie do alkoholu poprzez limitowanie punktów sprzedaży oraz określanie zasad ich usytuowania na terenie gminy, zezwolenia na sprzedaż detaliczną i hurtową alkoholu oraz konieczność wnoszenia opłat, ustawowe zakazy sprzedawania i spożywania alkoholu w określonych miejscach (art. 14 ust. 1 wskazuje m. in. tereny szkół, placówek oświatowo-wychowawczych, środki i obiekty komunikacji publicznej, tereny zakładów pracy). Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży ustalona przez Radę Gminy w Bukowcu wynosi:

- 20 zezwoleń na sprzedaż napojów zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwo,
- 20 zezwoleń na sprzedaż napojów zawierających powyżej 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa),
- 20 zezwoleń na sprzedaż napojów zawierających powyżej 18%.

Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży ustalona przez Radę Gminy w Bukowcu wynosi:

– 5 zezwoleń na sprzedaż napojów zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwo,

- 5 zezwoleń na sprzedaż napojów zawierających powyżej 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa),

- 5 zezwoleń na sprzedaż napojów zawierających powyżej 18%.

Zgodnie z uchwałą Rady Gminy w Bukowcu miejsca sprzedaży i podawania napojów alkoholowych nie mogą być usytuowane w odległości mniejszej niż 50 metrów od:

1) placówek oświatowych,

2) obiektów kultu religijnego,

3) placówek służby zdrowia.

Sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych odbywa się w godzinach pracy punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

W 2025 roku w gminie Bukowiec wartość sprzedanego alkoholu wyniosła 5 519 311,42 zł.

Zasoby umożliwiające prowadzenie działalności profilaktycznej

1. Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu, w którym zatrudniony jest psychoterapeuta uzależnień.

2. Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych od narkotyków, w którym zatrudniony jest psychoterapeuta uzależnień.

Punkty konsultacyjne powinny być tworzone i finansowane w miejscowościach, w których nie ma profesjonalnych placówek lecznictwa odwykowego i w miejscowościach, z których dojazd do takich placówek jest utrudniony.

Ustawa rekomenduje w pierwszej kolejności wspieranie profesjonalnych placówek lecznictwa odwykowego. Punkty konsultacyjne są pomostem, który łączy mieszkańców danego terenu, na którym nie ma profesjonalnej oferty terapeutycznej, z zakładami lecznictwa odwykowego. Nie jest zadaniem takiego punktu samodzielne prowadzenie terapii uzależnienia od alkoholu i narkotyków. Do zadań punktu należy w szczególności:

- dostarczanie informacji o możliwości podejmowania profesjonalnej terapii,

- motywowanie i kierowanie na leczenie,

- udzielanie wsparcia i pomocy psychospołecznej,

udzielanie wsparcia i pomocy psychospołecznej osobom po zakończeniu terapii odwykowej i ich rodzinom.

Ważną rolą punktów konsultacyjnych jest udzielanie informacji członkom rodzin osób uzależnionych. Dotychczasowa praktyka wskazuje, że najczęściej to właśnie członkowie rodzin zgłaszają się po poradę do takiego punktu. Bardzo ważne są kompetencje osób dyżurujących w punkcie konsultacyjnym. Konieczne jest więc tutaj zatrudnienie wykwalifikowanego terapeuty uzależnień posiadającego odpowiedni certyfikat potwierdzający kwalifikacje zawodowe. Istotne jest również stworzenie takich warunków lokalowych i godzin otwarcia punktu, które gwarantowałyby dyskrecję osobom zgłaszającym się do niego.

3. Punkt konsultacyjny dla osób doznających przemocy domowej wskutek nadużywania

alkoholu, w którym zatrudniony jest psychoterapeuta i prawnik.

4. Punkt konsultacyjny dla rodzin zagrożonych narkomanią, w którym zatrudniony jest psychoterapeuta i prawnik. Przyjęty w Polsce model terapeutyczny zakłada konieczność udzielania pomocy psychologicznej i prawnej członkom rodzin, które są dotknięte problemami wynikającymi z alkoholizmu i narkomanii. Osoby te są określane mianem osób współuzależnionych i traktowane jako druga, równie ważna jak osoby uzależnione, grupa społeczna.

5. Do zadań wójtów, burmistrzów, prezydentów miast zgodnie z art. 41, ust. 3 ustawy należy powołanie gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bukowcu liczy obecnie 6 osób. W jej skład wchodzą osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Do podstawowych zadań Komisji należy:

- inicjowanie i opiniowanie zadań zawartych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz pomoc w ich realizacji,
- opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałą rady gminy, o której mowa w art. 12 ust. 3 ustawy,
- prowadzenie kontroli przestrzegania warunków sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych,
- przeprowadzanie rozmów interwencyjnych z osobami uzależnionymi od alkoholu oraz członkami ich rodzin,
- podejmowanie działań zmierzających do poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu.

Zgodnie z art.18 ustawy Komisja wydaje opinię dotyczącą zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych z odnośnymi uchwałami Rady Gminy, która stanowi warunek do wydania zezwolenia przez Wójta na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest miejscem, gdzie najczęściej zgłaszają się po pomoc członkowie rodzin z problemem alkoholowym, przede wszystkim dlatego, że Komisja uprawniona jest do podejmowania czynności zmierzających do sądowego orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. Zdarza się, że w trakcie rozmowy dotyczącej zobowiązania do leczenia okazuje się, że osoba uzależniona jest sprawcą przemocy w rodzinie. O zastosowaniu wobec osoby uzależnionej zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego stanowi sąd rejonowy, który wydaje postanowienie w tej sprawie.

6. W celu koordynacji wykonywania Gminnego Programu Wójt powołuje pełnomocnika do spraw rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.

Do zadań pełnomocnika należy:

- przygotowanie projektu Gminnego Programu,
- bieżąca koordynacja i nadzór nad formalną i merytoryczna zgodnością wykonywanych zadań z przyjętym harmonogramem działań ujętych w Gminnym Programie,
- udział w pracach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- przeprowadzenie analizy problemów alkoholowych i stanu zasobów w dziedzinie ich rozwiązywania na terenie gminy,
- określenie zgodności podejmowanych działań z Gminnym Programem,
- współpraca z organizacjami i instytucjami działającymi w sferze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz narkomanii,
- współpraca z Pełnomocnikiem Wojewody Kujawsko-Pomorskiego.

7. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bukowcu udziela pomocy rodzinom znajdującym

się w trudnej sytuacji materialnej, w tym również z problemem alkoholowym w formie pomocy finansowej, rzeczowej i pracy socjalnej. Wszyscy pracownicy socjalni i asystent rodziny zostali przeszkoleni z zakresu wiedzy o uzależnieniach i działaniach profilaktycznych.

8. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej - Gminna Przychodnia w Bukowcu, świadcząca usługi medyczne dla mieszkańców gminy. Pracownicy Przychodni posiadają przeszkolenie z zakresu profilaktyki.

9. Posterunek Policji w Bukowcu, w którym policjanci przeszkoleni są w zakresie wiedzy o problemach alkoholowych i działaniach profilaktycznych. 10. Na terenie gminy istnieją trzy szkoły podstawowe - w Bukowcu, w Przysiersku i w Różannie, a także dwa przedszkola w Przysiersku i w Bukowcu.

Wszystkie placówki oświatowe działające na terenie gminy Bukowiec realizują obligatoryjnie zadania prewencyjne dotyczące zapobiegania problemom społecznym w oparciu o szkolne programy wychowawczo - profilaktyczne, co jest wymogiem ustawy o systemie oświaty.

Cele szkolnych programów wychowawczo-profilaktycznych koncentrują się na następujących zagadnieniach:

- eliminowanie lub redukowanie wśród uczniów zachowań ryzykownych związanych z używaniem alkoholu, narkotyków, substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i sytuacjami przemocy,
- rozwijanie postaw prozdrowotnych,
- promowanie pozytywnych wzorów osobowościowych,
- prowadzenie doskonalenia nauczycieli i pedagogów związanych z wdrażaniem nowoczesnych i adekwatnych do potrzeb technologii profilaktycznych.

11. Mając na uwadze problem spożywania alkoholu przez nieletnich poinformowano właścicieli oraz personel sklepów i punktów gastronomicznych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych o ustawowym zakazie sprzedaży napojów alkoholowych nieletnim.

12. Mieszkańcy gminy Bukowiec korzystać mogą z bezpłatnego telefonu zaufania „Niebieska Linia" dla osób doznających przemocy domowej, mieszczącego się w Urzędzie Marszałkowskim w Toruniu.

13. Na terenie gminy działa grupa samopomocowa „Jutrzenka" funkcjonująca w oparciu o założenia wspólnoty Anonimowych Alkoholików. Skupia ona osoby prowadzące lub kontynuujące własny proces terapeutyczny, które spotykają się na mityngach zamkniętych. Odbywają się także mityngi otwarte, w których mogą uczestniczyć wszystkie osoby potrzebujące pomocy, zarówno uzależnione od alkoholu jak i członkowie ich rodzin.

Plan działań

Podstawą do sformułowania adekwatnego dla potrzeb środowiska lokalnego planu działań jest poznanie jego rzeczywistych potrzeb. Na podstawie dokonanej diagnozy problemów i zasobów konieczne wydaje się podjęcie następujących działań, które umożliwią skuteczniejsze rozwiązywanie problemów związanych z alkoholizmem, narkomanią, uzależnieniami behawioralnymi i zjawiskiem przemocy oraz prowadzenie adekwatnych działań profilaktycznych w tym zakresie.

I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.

Cel działań: zmniejszenie skutków degradacji psychofizycznej osób uzależnionych.

1. Działalność punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu, udzielającego pomocy osobom dotkniętym alkoholizmem w rodzinie.

2. Działalność punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych od narkotyków i zagrożonych tym uzależnieniem, udzielającego pomocy terapeutycznej w zakresie narkomani i środków psychoaktywnych.

3. Kierowanie na badania w przedmiocie uzależnienia od alkoholu osób nadużywających alkoholu, finansowanie badań psychiatryczno-psychologicznych oraz pokrywanie kosztów opłat sądowych w sprawach o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.

4. Wsparcie procesów zdrowienia i integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu poprzez realizację specjalistycznych zajęć terapeutyczno-warsztatowych dla osób w stabilnej abstynencji.

5. Realizacja cyklu warsztatów rozwojowo-terapeutycznych dla osób w stabilnej abstynencji, obejmującego m.in.: treningi umiejętności psychospołecznych, warsztaty radzenia sobie z emocjami oraz edukację w zakresie profilaktyki nawrotów, prowadzoną przez certyfikowanych specjalistów psychoterapii uzależnień lub psychologów

6. Realizacja programów psychoterapii i rehabilitacji dla osób uzależnionych od alkoholu po zakończonym cyklu leczenia podstawowego, w tym warsztatów umiejętności psychologicznych wspierających trzeźwy styl życia.

II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i problemy związane z narkomanią pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową.

Cel działań: zmniejszenie ilości i dolegliwości zaburzeń życia rodzinnego wynikających z alkoholizmu i narkomanii.

1. Działalność punktu konsultacyjnego dla ofiar przemocy domowej wskutek nadużywania alkoholu oferującego pomoc psychologiczną, psychoterapeutyczną i prawną.

2. Działalność punku konsultacyjnego dla rodzin zagrożonych narkomanią, oferującego pomoc psychologiczną, psychoterapeutyczną i prawną.

3. Kontynuowanie działań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie udzielania pomocy rodzinom z problemem alkoholowym poprzez:

- prowadzenie rozmów interwencyjnych i nakłanianie do leczenia osób uzależnionych,
- kierowanie do sądu wniosków o poddanie się obowiązkowi leczenia odwykowego osób uzależnionych,
- podejmowanie interwencji w przypadkach przemocy domowej.

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć profilaktycznych i sportowych z realizowanymi programami profilaktycznymi, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Cele działania:

- zmniejszenie ilości alkoholu wypijanego prze młodzież,
- zmniejszenie nowych przypadków uzależnień,
- ograniczenie rozmiarów uszkodzeń zdrowia spowodowanych używaniem alkoholu i narkotyków,
- promowanie wolnego od uzależnień zdrowego stylu życia.

1. Finansowanie działalności pięciu świetlic środowiskowych: w Różannie, w Polednie, w Bukowcu, w Gawrońcu, w Budyniu, w których realizowane są programy profilaktyczne mające na celu przeciwdziałanie patologiom społecznym. Świetlice są miejscem dla dzieci i młodzieży, które często z uwagi na niesprzyjające środowisko wychowawcze oraz trudności szkolne wymagają pracy o charakterze opiekuńczo-wychowawczym.

W świetlicy dzieci uczą się umiejętności prawidłowego organizowania sobie czasu wolnego, rozwijania własnych zainteresowań, utrwalania umiejętności interpersonalnych i pozytywnych postaw w grupie oraz pogłębiają wiedzę na temat uzależnień.

2. Dofinansowanie organizowanych dla dzieci pozalekcyjnych zajęć profilaktycznych i sportowych z elementami profilaktyki.

3. Dofinansowanie pozalekcyjnych zajęć typu świetlicowego z realizowanymi programami profilaktycznymi.

4. Organizacja wyjazdów i wypoczynku dla dzieci i młodzieży połączonych z realizacją celów profilaktycznych, edukacyjnych i zdrowotnych.

5. Zorganizowanie cyklu szkoleń na temat aktualnych problemów związanych ze zjawiskiem uzależnia od alkoholu, narkotyków, uzależnień behawioralnych, przemocy i niedostosowania społecznego wśród dzieci i młodzieży oraz umiejętności przeciwdziałania tym niekorzystnym zjawiskom.

6. Wspieranie i dofinansowanie różnych form zajęć oraz imprez masowych promujących trzeźwy, wolny od uzależnień i przemocy oraz zdrowy styl życia.

7. Zakupy materiałów profilaktycznych : prasa, książki , broszury, plakaty, ulotki, nagrody w konkursach i zawodach oraz inne materiały informacyjne, edukacyjne i promocyjne.

8. Nawiązanie ścisłej współpracy z sołectwami na terenie gminy mającej na celu wspieranie lokalnych inicjatyw w zakresie organizowanych imprez promujących działania z zakresu profilaktyki uzależnień oraz wolnego od uzależnień zdrowego tryb życia i dofinansowanie zadań w tym zakresie.

9. Poszerzenie współpracy z pedagogami szkolnymi w zakresie oferowanej pomocy psychologicznej, prawnej i terapeutycznej przez specjalistów zatrudnionych w Punktach Konsultacyjnych:

- udzielanie pomocy w diagnozowaniu trudnych przypadków wśród uczniów i właściwej dalszej pracy z uczniem i rodziną,

- pomoc w organizowaniu prelekcji dla uczniów i pogadanek dla rodziców mających na celu propagowanie i upowszechnianie wiedzy o szkodliwości środków uzależniających, uzależnieniach behawioralnych, zjawisku przemocy domowej i szkolnej,
- dofinansowywanie kampanii, konkursów z zakresu profilaktyki uzależnień i przemocy organizowanych przez szkoły.

10. Prowadzenie kampanii edukacyjnych obejmujących problematykę uzależnień od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych oraz przemocy domowej.

11. Finansowanie zatrudnienia pracowników merytorycznych prowadzących zajęcia socjoterapeutyczne, opiekuńczo-wychowawcze, z zakresu profilaktyki.

12. Organizowanie i finansowanie profilaktycznych projektów środowiskowych z wykorzystaniem profesjonalnie opracowanych materiałów informacyjnych.

13. Poszerzenie kompetencji wychowawczych rodziców w zakresie przeciwdziałania zachowaniom ryzykownym i uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży.

IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Cel działania: tworzenie bazy materialnej i organizacyjnej dla realizacji programów rozwiązywania problemów uzależnień.

1. Udzielenie dotacji na zorganizowanie różnych form zajęć, wypoczynku dla dzieci promujących wolny od uzależnień zdrowy styl życia z realizowanymi programami profilaktycznymi.

2. Wspieranie i finansowanie zajęć i imprez sportowych dla dzieci i młodzieży organizowanych przez kluby sportowe połączonych z realizowanymi kampaniami na rzecz trzeźwości i programami profilaktycznymi propagującymi wolne od uzależnień alternatywne formy spędzania czasu wolnego oraz kształtujące postawy i umiejętności ważne dla zdrowego i trzeźwego życia.

3. Dofinansowanie działalności organizacji pozarządowych, klubów, instytucji realizujących zadania zawiązane z profilaktyka o charakterze uniwersalnym w świetlicach, ośrodkach, klubach i innych miejscach dla dzieci i młodzieży, środowisk lokalnych oraz podczas wyjazdów.

4. Realizacja działań profilaktycznych, informacyjno-edukacyjnych podczas lokalnych imprez, uroczystości(koncerty, (spotkania, zawody, turnieje, ,festyny, pikniki, itp.) dla wszystkich mieszkańców gminy.

5. Finansowanie Telefonu Zaufania „Niebieska Linia" dla osób doznających przemocy domowej jako formy wsparcia dla osób mających problem z przemocą, w tym pod wpływem alkoholu i narkotyków.

6. Kontynuacja współpracy w zakresie rozwiązywania problemów związanych z alkoholizmem i narkomanią z instytucjami zajmującymi się profilaktyką obejmującą w/w problemy.

7. Wspieranie działań grupy AA „Jutrzenka" w zakresie podejmowanych działań terapeutycznych i edukacyjnych.

8. Prowadzenie szkoleń dla wybranych grup odbiorców, mających na celu minimalizowanie szkód społecznych wynikających z używania substancji psychoaktywnych.

V. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów 13[1] i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Cel działania: przestrzeganie przepisów ustawy w zakresie reklamy napojów alkoholowych, ograniczeń sprzedaży nietrzeźwym i nieletnim.

1. Prowadzenie kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

2. W przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów ustawy kierowanie wniosków do organów ścigania i występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Realizacja szkoleń dla właścicieli punktów handlowych ze sprzedażą napojów alkoholowych i sprzedawców.

Prowadzenie działań związanych z integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu i narkomanii jest jednym z zadań gminy. Wspieranie zatrudnienia socjalnego tych osób może być realizowane poprzez

organizowanie i finansowanie Centrów Integracji Społecznej jako jedna z form realizacji tego zadania. Zgodnie z ustawą o zatrudnieniu socjalnym warunkiem uczestnictwa osób uzależnionych w Centrum Integracji Społecznej jest ukończenie psychoterapii w zakładzie lecznictwa odwykowego modyfikującej patologiczne wzorce funkcjonowania psychologicznego i emocjonalnego. W roku 2027 nie planuje się realizacji tego zadania.

Zgodnie z ustawą Prawo oświatowe połączono program wychowawczy z programem profilaktyki w jeden dokument program wychowawczo-profilaktyczny. Program profilaktyczno-wychowawczy opracowuje się na podstawie wyników corocznej diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym potrzeb i zagrożeń. Placówki oświatowe realizują program wychowawczo-profilaktyczny obejmujący treści i działania o charakterze profilaktycznym skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.

Zobowiązane są one do systematycznego prowadzenia edukacji prozdrowotnej, promocji zdrowia i zdrowego stylu życia oraz wypracowania procedur postępowania w sytuacji szczególnych zagrożeń związanych ze środkami odurzającymi i substancjami psychoaktywnymi, z uwzględnieniem zadań osób podejmujących interwencję. W 2027 r. planowane jest wsparcie finansowe dla szkół realizujących i podejmujących działania w zakresie profilaktyki uzależnień od alkoholu, narkotyków, uzależnień behawioralnych i przemocy. Pozwoli to na lepszą integrację działań gminy w zakresie profilaktyki z działaniami szkół oraz innych instytucji.

Gmina na mocy ustawy zobowiązana jest wspierać rodzinę poprzez objęcie dziecka działaniami wychowawczymi, opiekuńczymi i edukacyjnymi w placówce jaką może być świetlica środowiskowa. Planuje się więc nadal finansowanie świetlic środowiskowych mających na celu podejmowanie działań profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży, pokazanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego oraz zintegrowanie całego środowiska lokalnego.

Przy realizowaniu programu należy zwrócić uwagę, aby planowane działania nie koncentrowały się wyłącznie na osłabianiu czynników ryzyka , lecz również na wspieraniu głównych czynników chroniących takich jak: kształtowanie silnych więzi rodzinnych, rozwijanie zainteresowań, wzmacnianie poszanowania dla norm społecznych i systemu wartości. Podstawowymi środowiskami oddziaływań profilaktycznych w tym zakresie są: rodzina, szkoła i społeczność lokalna. W związku z powyższym celowe wydaje się stworzenie środowiskowej koncepcji profilaktyki jako zintegrowanego systemu opartego na przeprowadzonej diagnozie przyczyn patologii społecznych tkwiących w różnorodnych sytuacjach społecznych, specyficznych dla konkretnego środowiska.

Przewiduje się w ciągu roku budżetowego zmiany w zakresie działań i kwot wydatkowanych na ich realizację w związku ze zmianami ustawowymi oraz zmianami w zakresie wpływów z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu oraz wpływów z części opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym.

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Ustalić zryczałtowane wynagrodzenie dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zwanej dalej „Komisją" w następujących wysokościach:

1. Dla przewodniczącego Komisji – 200,00 zł za każde posiedzenie Komisji oraz realizację zadań zawartych w Gminnym Programie.

2. Dla członków Komisji – 150,00 zł za każde posiedzenie Komisji lub Zespołu Problemowego.

Finansowanie Programu

Plan dochodów i wydatków na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2027 rok

1. **Plan dochodów: 114 356,00 zł**

Dział 756 Dochody od osób prawnych, osób fizycznych i innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej

Rozdział 75618 Wpływy z innych opłat stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego na podstawie ustaw.

§ 0480. wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu

2. **Plan wydatków: 114 356,00 zł**

Dział 851 Ochrona zdrowia

Rozdział 85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi 110 056,00 zł

Lp.	Rodzaj wydatku	Kwota	§
1.	**Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu – wynagrodzenie psychoterapeuty uzależnień**	**10 660,00**	6870
2.	**Punkt konsultacyjny dla osób doznających przemocy domowej wskutek nadużywania alkoholu-wynagrodzenia prawnika i psychoterapeuty**	**9 000,00**	6870
3.	**Finansowanie i dofinansowywanie różnych form wypoczynku dla dzieci promujących wolny od uzależnień zdrowy styl życia z realizowanymi programami profilaktycznymi**	**2 706,00**	
	a) zakupy materiałów i wyposażenia	1 000,00	7780
	b) zakup usług pozostałych	1 706,00	6870
4.	**Finansowanie i dofinansowywanie organizowanych dla dzieci pozalekcyjnych zajęć sportowych z realizowanymi programami profilaktycznymi i promującymi wolny od uzależnień zdrowy styl styl życia**	**500,00**	
	a) zakup materiałów i wyposażenia	400,00	7780
	b) zakup usług pozostałych	100,00	6870
5.	**Organizowanie różnych form zajęć informacyjno-edukacyjnych, kampanii oraz imprez masowych dla dzieci i młodzieży oraz społeczności lokalnych z uwzględnieniem informacji i działań z zakresu profilaktyki uzależnień i przemocy**	**1 500,00**	
	a) zakup materiałów i wyposażenia	500,00	7780
	b) zakup usług pozostałych	1 000,00	6870
6.	**Dofinansowywanie organizacji pozarządowych, klubów i instytucji realizujących zadania związane z profilaktyką uzależnień od alkoholu, narkotyków, środków psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych o charakterze uniwersalnym dla dzieci i młodzieży oraz środowisk lokalnych**	**508,00**	
	a) zakup materiałów i wyposażenia	408,00	7780
	b) zakup usług pozostałych	100,00	6870
7.	**Zorganizowanie cyklu szkoleń na temat aktualnych problemów związanych ze zjawiskiem uzależnienia od alkoholu, narkotyków, uzależnień behawioralnych i przemocy**	**552,00**	
	a) zakup usług pozostałych	552,00	6380
8.	**Organizowanie i finansowanie specjalistycznych zajęć terapeutyczno-warsztatowych dla osób z wieloletnią abstynencją od alkoholu**	**500,00**	
	a) zakup usług pozostałych	500,00	6870
9.	**Świetlica Środowiskowa w Różannie**	**8 600,00**	
	a) wynagrodzenia bezosobowe opiekunki	8 600,00	6700
10.	**Świetlica Środowiskowa w Polednie**	**10 000,00**	
	a) wynagrodzenia bezosobowe opiekunki	10 000,00	6700
11.	**Świetlica Środowiskowa w Bukowcu**	**8 600,00**	
	a) wynagrodzenia bezosobowe opiekunki	8 600,00	6700
12.	**Świetlica Środowiskowa w Gawrońcu**	**8 600,00**	
	a) wynagrodzenia bezosobowe opiekunki	8 600,00	6700
13.	**Świetlica Środowiskowa w Budyniu**	**10 800,00**	
	a) wynagrodzenia bezosobowe opiekunki	10 800,00	6700
14.	**Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**	**6 940,00**	
	a) wynagrodzenia bezosobowe członków Komisji	5 400,00	6700
	b) składki na ubezpieczenie społeczne	510,00	6210
	c) składki na Fundusz Pracy	30,00	6230
	d) szkolenia	1 000,00	6380
15.	**Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki**	**29 990,00**	
	a) wynagrodzenia bezosobowe Pełnomocnika	28 820,00	6700
	b) składki na ubezpieczenie społeczne	1 070,00	6210
	c) wpłaty na Pracownicze Plany Kapitałowe	100,00	6230

16.	**Wynagrodzenie lekarza biegłego i psychologa za wydawanie opinii**	**100,00**	6870
17.	**Dofinansowanie telefonu zaufania „Niebieska Linia"**	**250,00**	4150
18.	**Prenumerata czasopism z zakresu uzależnień**	**50,00**	6870
19.	**Koszty sądowe związane ze złożonym wnioskiem o leczenie alkoholowe**	**100,00**	6750
20.	**Zakup materiałów profilaktycznych (książki, broszury, ulotki na temat uzależnień)**	**100,00**	7780
	RAZEM WYDATKI	**110 056,00**	

Rozdział 85153 Zwalczanie narkomanii 4 300,00

Lp.	Rodzaj wydatku	Kwota	§
1.	**Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych od narkotyków - wynagrodzenie psychoterapeuty**	**1 300,00**	6870
2.	**Punkt konsultacyjny dla rodzin zagrożonych narkomanią - wynagrodzenia prawnika i psychoterapeuty**	**2 000,00**	6870
3.	**Zakup materiałów informacyjnych na temat narkomanii, kampanie informacyjne.**	**500,00**	7780
4.	**Organizacja szkoleń, kampanii informacyjnych, spektakli profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania narkomanii**	**500,00**	6870
	Razem	**4 300,00**	

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Czesław Wszołek